

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky

Spolkový věstník

Časopis pro pěstování matematiky a fyziky, Vol. 66 (1937), No. 4, D158--D160

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/123385>

Terms of use:

© Union of Czech Mathematicians and Physicists, 1937

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

SPOLKOVÝ VĚSTNÍK.

Zápis o řádné valné schůzi JČMF

konané dne 10. prosince 1936 v posluchárně matematického ústavu Karlovy university v Praze.

Předseda vl. r. ČERVENKA zahajuje schůzi v 17h 25m za přítomnosti 31 členů. Omluvili se prof. BYDŽOVSKÝ a prof. ZÁVIŠKA. Od čtení zápisu předešlé valné schůze bylo upuštěno, ježto byl otištěn ve spolkovém věstníku.

Předseda vzpomíná zemřelých členů Jednoty: čestného a zakládajícího člena A. PLESKOTA, skutečných členů L. BAHNÍKA, J. BAŠTY, F. BUREŠE, K. HEPNERA, J. HRACHA, J. PITALY, F. SCHIERA, V. SUDKA, A. VONDRÁČKA, V. VORLA a býv. člena J. BEZDÍČKA, kterýžto projev vyslechli přítomní stojíce.

Ředitel dr. VALOÚCH doplňuje tištěnou výroční zprávu některými poznámkami, zejména o vydaných publikacích a publikačním programu, o závěrečných účtech, o matematické a fyzikální terminologii a symbolice, o stém výročí narozenin Studničkových, o knihovně a j.

Za kontrolující komisaře navrhuje prof. dr. LENZ, aby bylo uděleno výboru absolutorium a jemu poděkováno, což bylo jednomyslně schváleno.

Volby byly provedeny aklamací, proti níž nebylo námitek. Zvoleni byli jednomyslně podle kandidátní listiny: předsedou NACHTIKAL, členy výboru (na 3 roky) ČERVENKA, INGRIS, MAŠEK, PETÍRA, PETR, VALOÚCH, VYČICHLO, náhradníky LEHAR, TEPLÝ, RÖSSLER, ZACHOVAL, METELKA, HUŤA, kontrolujícími komisaři LENZ, ŠALAMON, ZAHŘÁDKA, členy vědecké rady (na 3 roky), matematické sekce KORÍNEK, SCHÖNBAUM, VOJTĚCH, fyzikální sekce DOLEJŠEK, HORÁK, LINK.

Volné návrhy. Výbor navrhuje, aby valná schůze zvolila čestnými členy Jednoty S. LEFSCHETZE, profesora university v Princetonu, N. TESLU, vědce a vynálezce v N. Yorku, E. ČECHA, profesora university v Brně, a J. ŠRŮTKA, profesora v. v. v Praze. Návrhy byly po jich odůvodnění prof. ČECHEM (přečetl ředitel), prof. NACHTIKALEM, prof. JARNÍKEM a ředitelem jednomyslně schváleny.

Návrh dr. A. HYŠKY, profesora r. g. v Jaroměři, aby vzhledem k důležitosti školního filmu, který se právě zavádí jako vyučovací pomůcka i na střední školy, Jednota se ujala úkolu řídit i a podporovati snahy o tvoření a šíření českého vyučovacího filmu, jmenovitě z oborů: matematiky, geometrie, fyziky, astronomie a věd příbuzných, byl jednomyslně přijat a jeho provedení uloženo výboru.

Ježto jiných návrhů nebylo, končí předseda valnou schůzi v 18h 15m přáním všeho zdaru v příštím jubilejním roce, 75. od založení Jednoty.

Výbor JČMF pro správní rok 1936/37 se skládá z těchto členů:

Předseda: dr. FRANTIŠEK NACHTIKAL, profesor vys. učení techn. v Praze (do konce r. 1939).

Mistopředseda: STANISLAV PETÍRA, vrchní školní rada v. v. v Praze (1939).

Ředitel: dr. MILOSLAV VALOÚCH, sekční šéf v. v. v Praze (1938).

Pokladník: dr. BOHUMIL BYDŽOVSKÝ, profesor university Karlovy v Praze (1937).

Jednatel: dr. MILOŠ KÖSSLER, profesor university Karlovy v Praze (1938).

Knihovníci: dr. FRANTIŠEK ZÁVIŠKA, profesor university Karlovy v Praze (1938);

dr. JAN BŘEZINA, profesor reál. gymnasia v Praze (1937);

dr. KAREL RYCHLÍK, profesor vys. učení techn. v Praze (1938);

dr. VIKTOR TRKAL, profesor university Karlovy v Praze (1937).

Účetní správce: dr. JOSEF ŠTĚPÁNEK, vrchní školní rada v Praze (1938).

Archivář: dr. MIKULÁŠ ŠMOK, ředitel reálky v Praze (1938).

Zapisovatel: dr. ALOIS WANGLER, profesor při zem. školní radě v Praze (1937).

Bez zvláštní funkce: LADISLAV ČERVENKA, vládní rada v. v. v Praze (1939);

dr. JOSEF HRDLIČKA, docent vys. učení techn. v Praze (1938);

dr. VÁCLAV HRUŠKA, profesor vys. učení techn. v Praze (1938);

VÁCLAV INGRIS, vrchní školní rada v Praze (1939);

dr. VOJTĚCH JARNÍK, profesor university Karlovy v Praze (1937);

ing. dr. RUDOLF KUKAČ, profesor vys. učení techn. v Praze (1937);

dr. BOHUSLAV MAŠEK, místoředitel st. hvězdárny v Praze (1939);

dr. FRANTIŠEK NUŠL, ředitel státní hvězdárny v Praze (1937).

dr. KAREL PETR, profesor university Karlovy v Praze (1939);

dr. MILOSLAV A. VALOUCH, profesor vys. učení techn. v Praze (1939);

dr. FRANTIŠEK VYČICHLO, profesor reálky v Praze (1939);

JOSEF ŽDÁREK, profesor st. průmyslové školy v Praze (1937).

Náhradníci (na rok 1936/37):

FRANTIŠEK LEHAR, profesor reál. gymnasia v Praze;

STANISLAV TEPLÝ, profesor při zem. školní radě v Praze;

dr. KAREL RÖSSLER, profesor reálky v Praze;

dr. LADISLAV ZACHOVAL, asistent vys. učení techn. v Praze;

JOSEF METELKA, posluchač university Karlovy v Praze;

ANTONÍN HUŤA, posluchač vys. učení techn. v Praze.

Kontrolující komisaři (na rok 1936/37):

dr. VÁCLAV LENZ, profesor vys. učení techn. v Praze;

dr. BEDŘICH ŠALAMON, profesor university Karlovy v Praze;

dr. ANTONÍN ZAHRÁDKA, profesor ref. reál. gymnasia v Praze.

Vědecká rada. Členové sekce matematické (do konce r. 1939):

dr. VLADIMÍR KOŘÍNEK, profesor university Karlovy v Praze;

dr. EMIL SCHÖNBAUM, profesor university Karlovy v Praze;

dr. JAN VOJTĚCH, profesor vys. učení technického v Praze;

dr. VOJTĚCH JARNÍK jakožto delegát výboru.

Členové sekce fyzikální (do konce r. 1939):

dr. VÁCLAV DOLEJŠEK, profesor university Karlovy v Praze;

dr. ZDENĚK HORÁK, docent vys. učení techn. v Praze;

dr. FRANTIŠEK LINK, docent university Karlovy v Praze;

dr. MILOSLAV A. VALOUCH jakožto delegát výboru.

Zprávy z členských schůzí.

Matematická sekce vědecké rady pořádala 3 schůze:

Dne 5. listopadu 1936 přednášel prof. dr. Vladimír Kořínek: Mezinárodní sjezd matematiků v Oslo. Viz zprávu v Časopisu 66 (1936), str. D 142.

Dne 12. listopadu 1936 přednášel prof. dr. Eduard Čech (Brno): Ústav pro pokročilá studia v Princetonu. Viz zprávu v Naší vědě XVII (1936), 169—173.

Dne 28. ledna 1937 přednášel prof. dr. Eugen Bunickij: Obecně exponenciální kongruence.

Budtež $\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_{n-1}$ čísla celá kladná, α_n číslo celé a položme

$$a_1 = \alpha_1, a_2 = \alpha_2^{\alpha_1}, \dots, a_k = \alpha_k^{\alpha_{k-1}}, \dots, a_n = \alpha_n^{\alpha_{n-1}}.$$

$$a_n = \alpha_n$$

Přednáška se týkala kongruenci tvaru

$$a \equiv b \pmod{m},$$

kdež $m, \rho, \sigma, x_1, x_2, \dots, x_\rho, y_1, y_2, \dots, y_\sigma$ jsou čísla celá kladná, a, b čísla celá. Přednášející odvodil při daném modulu m postačující podmínky pro $a, b, x_1, x_2, \dots, x_\rho, y_1, y_2, \dots, y_\sigma$, aby hoření kongruence byla splněna.

Fysikální sekce vědecké rady pořádala 2 schůze:

Dne 17. listopadu 1936 přednášel prof. ing. D. Séférian (Paříž): Les applications de la physique à la soudure. Přednáška byla pořádána společně s Institut Français Ernest Denis.

Dne 24. listopadu 1936 přednášel Vladimír Vand: O odporu tenkých kovových vrstev destilovaných ve vysokém vakuu.

Přednášející podal nejprve výsledky dosavadního badání v tomto oboru, načež uvedl výsledky své práce, jež je nyní uveřejněna v ZS. f. Phys. 104, (1936.) 48. Tenké vrstvy kovů po svém zhotovení mění spontánně svůj odpor. Vrstvy, jež autor zhotovil vypařováním Ag a Au ve vysokém vakuu metodou Ritschlovou jeví se časem vesměs hyperbolický pokles elektrického odporu. Na základě dnešních představ o struktuře tenkých vrstev dospěl autor k názoru, že změny odporu mohou být způsobeny rozpadem poruch, způsobujících rozptýl elektronů; tyto poruchy mohou pak mít tvar nejmenších krystalů složených jen z několika málo atomů (u Ag ze 14 atomů). Aby se mohla taková porucha (krystal) rozpadnout, musí atomy poruchy při statistickém kolísání tepelné energie atomů překročit jistou minimální rozpadovou energii. Přednášející stanovil tuto energii z pozorovaného hyperbolického průběhu změny odporu a dospěl k hodnotám pro Ag: 150,9 až 166,3 . 10⁻¹⁴ erg. Tyto hodnoty právě souhlasí s energií pro výměnu místa dvou atomů ve mřížce Ag, jež činí, počítána z údajů práce J. A. M. v. Liempta, 155 . 10⁻¹⁴ erg. Rozpad poruchy si můžeme tedy představit jako uvolnění její stavby při výměně místa jejich dvou atomů, což též dobře souhlasí s názory na stavbu a velikost poruch.

Středoškolská komise pořádala 1 schůzi:

Dne 1. prosince 1936 přednášel prof. František Boček: Některé nové fyzikální přístroje (s ukázkami pokusů a měření).

Chystají se přednášky:

L. Zachoval: Ohyb světla na ultrasonických vlnách v kapalinách. Referát s demonstracemi.

V. Dolejšek-J. Klein: Vnikání X-paprsků do krystalu a princip neostrosti.

V. Dolejšek-M. Tayerle: O fokusační metodě pro X-paprsky se spojitě proměnnou křivostí krystalů.

F. Vyčichlo: Königovy prostory a jejich aplikace.

Počátek přednášek je přesně v 18 hod. a nikoli v 18¹/₄ hod. jako dosud. Upozorňujeme pp. členy na tuto změnu s prosbou, aby se do přednášek dostavovali včas před počátkem; bude tím zabráněno prodlužování přednášek přes 19. hod. a získá se čas potřebný k diskusi.